

MINIBROCHURE ONDERZOEKSRAPPORT VISIE OP
JONGEREN, UITGEVOERD DOOR DE CHRISTELIJKE
GEREFORMEERDE JEUGDBONDEN CGJO EN LCJ, IN
OPDRACHT VAN DEPUTATEN KERKJEUGD EN ONDERWIJS

Hoe kunnen gemeenten alle jongeren bereiken?

VOORWOORD:

3. Hoe bereiken we alle jongeren in de gemeente?

HOOFDSTUK 1:

4. Methode onderzoek

HOOFDSTUK 2:

6. Resultaten

HOOFDSTUK 3:

14. Conclusies

HOOFDSTUK 4:

18. Aanbevelingen

NAWOORD

24. “Bewijs ook ons Uw trouw en macht”

Hoe bereiken we alle jongeren in de gemeente?

Hoe bereiken we alle jongeren in de gemeente? En hoe kunnen kerken daarvoor worden toegerust? Dit zijn de onderzoeksvragen waar de stuurgroep Visie op jongeren mee aan de slag is gegaan, in opdracht van de synode. De achtergrond van het onderzoek is de zorg rondom het bereiken van jongeren in de kerk. Deze brochure geeft een samenvatting weer van het onderzoeksrapport dat door deputaten Kerkjeugd & Onderwijs en beide jongerenorganisaties van de Christelijke Gereformeerde Kerken is uitgewerkt.

UITGESPROKEN (PREDIKANT):

“Jongeren raken we vooral ‘kwijt’ ergens in de studentenleeftijd en dan weten we ook niet waar ze zijn, we zien ze niet meer.”

Methode onderzoek

Bij het onderzoek waren 101 van de ruim 180 CGK-gemeenten betrokken. Deze 180 gemeenten zijn overigens verdeeld in CGJO-gemeenten en LCJ-gemeenten. Beide jeugdbonden hebben een gelijkwaardig aantal gemeenten onder hun hoede. Van de gemeenten die aan het onderzoek meewerkten, was 58% een LCJ-gemeente en 42% een CGJO-gemeente. Totaal was de onderzoeksgroep 54% van het aantal zelfstandige CGK-gemeenten.

Voor het onderzoek is zowel gebruik gemaakt van een enquête als van diepte-interviews. Voor de enquête werd door deputaten en de jeugdwerkorganisaties een online vragenlijst ontwikkeld. Daarop reageerden 81 gemeenten. In deze enquête kwamen onder meer de wijzigingen in het ledenbestand en het bereiken van jongeren door middel van jeugdwerk en pastoraat aan de orde.

Voor de diepte-interviews werd aan 20 gemeenten gevraagd een groep deelnemers samen te stellen van mensen die met jongeren en kinderen werken en/of zicht hebben op de jongeren. Er kwamen vijf hoofdvragen ter sprake. Die betroffen het jeugdwerk in het algemeen, bijzondere diensten voor de jeugd, huisbezoek, mentoraat/pastoraat en jongeren die de kerk hebben verlaten. ◀

UITGESPROKEN (JONGERE):

“Ik voel wel dat ik een keus moet maken, maar waar ik nu mee bezig ben, dat vind ik eerlijk gezegd nog veel te leuk.”

UITGESPROKEN (JONGERE):

“We komen naar de kerk voor een goede preek, niet voor de poespas eromheen. Als er een preek op ons is gericht, is het een goede dienst.”

Resultaten

Uit het onderzoek komen verschillende resultaten naar voren. Deze resultaten zijn opgedeeld in drie delen: wijzigingen in het ledenbestand, het bereiken van de jeugd (via georganiseerde activiteiten) en het contact met jongeren.

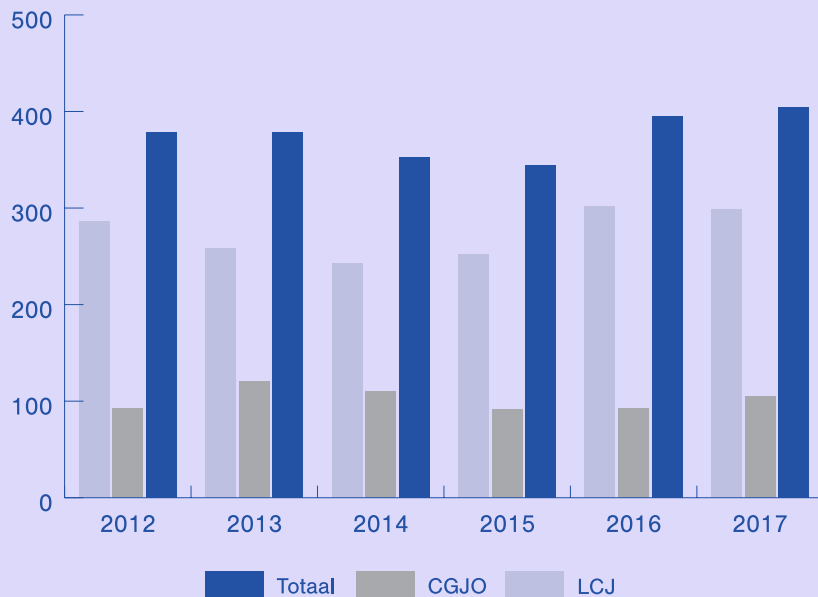
Wijzigingen in het ledenbestand

Met betrekking tot de wijzigingen in het ledenbestand kunnen we het volgende constateren:

- De groep doopleden ouder dan 28 jaar groeit, als we kijken naar de jaren 2012 en 2017.
- De verhouding doopleden en belijdende leden blijft nagenoeg gelijk, terwijl het totaal aantal leden (in de onderzoeksgroep, degenen die deze vraag invulden) iets gegroeid is.

Gezien het bovenstaande zou verwacht kunnen worden dat het percentage doopleden ouder dan 28 jaar niet gewijzigd zou zijn. Maar dat blijkt wel het geval te zijn. Het feit dat deze groep een lichte groei vertoont, betekent dat daarvan minder leden belijdenis doen dan er zouden kunnen doen. We zien dat het aantal jongeren dat belijdenis doet, afneemt.

Als we de aantallen belijdenissen bezien, blijkt dat het absolute aantal belijdenissen in 2017 hoger lag dan in 2012, maar dat er in de tussentijdse jaren bij zowel CGJO- als bij LCJ-gemeenten een daling in de aantallen is geweest. Bij de LCJ gemeenten is er procentueel gezien een daling te zien, bij de CGJO gemeenten blijft het aantal stabiel (zie hiervoor ook figuur 1). Verder valt op dat in de LCJ-gemeenten procentueel twee keer zo veel jongeren belijdenis afleggen dan in de CGJO-gemeenten.

Figuur 1: Aantallen jongeren die belijdenis deden

Naast dat er verschuivingen zijn in het ledenbestand rondom het doen van belijdenis zijn er ook wijzigingen doordat jongeren vertrekken uit de gemeente of zich onttrekken aan de gemeente. (NB. Met 'vertrokken naar geen kerk' bedoelen we gemeenteleden die verhuisd zijn, maar hebben aangegeven dat ze zich niet bij een kerkelijke gemeente in de nieuwe woonomgeving zullen aansluiten. Ook vallen daar de gemeenteleden onder die verhuisd zijn, maar niet hebben aangegeven dat ze zich bij een kerkelijke gemeente zullen aansluiten (indirecte onttrekking). Onder 'onttrokken' verstaan we de leden die hun lidmaatschap van de kerk opzeggen of leden die worden uitgeschreven omdat er geen contact meer mogelijk is. In beide gevallen is er geen sprake van een verhuizing.)

UITGESPROKEN (PREDIKANT):

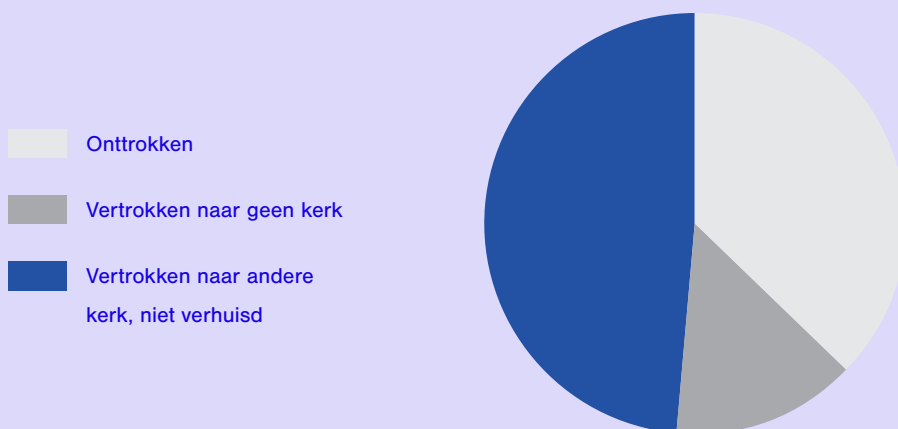
“Er is ook iets positiefs aan dat jongeren op latere leeftijd belijdenis doen: ze doen het niet meer automatisch om er maar vanaf te zijn.”

REDEN	VOORBEELDCITAAT BIJ DEZE REDEN
Verhuizing	“Voor de jongeren t/m 17 jaar geldt veelal dat ze met ouders vertrokken zijn.”
Relevantie	“Geloof heeft geen plek in hun leven.”
Kerkvisie	“Zij hebben andere inzichten gekregen op de bediening van het Woord van God. Het IK moet meer centraal staan in plaats van het HIJ.”
Sociaal	“Door gebrek aan leeftijdsgenoten vervreemd geraakt van de gemeente en op zoek gegaan naar een andere kerk.”
Ontgroeien	“Al langere tijd niet betrokken of steeds minder betrokken, uiteindelijk wordt besloten om de consequentie daarvan te trekken - namelijk dat ze anders dan op papier al lang geen lid van de kerk meer waren.”
Geloofstwijfel	“Veel jongeren uit onze gemeente worstelen met de boodschap van het Evangelie, het Godsbeeld en de vraag of God überhaupt bestaat.”
Overig	“Dat onze kerk niet aantrekkelijk genoeg meer is door moeilijke omstandigheden binnen de gemeente.”

Tabel 1: Belangrijkste redenen van uitschrijven, van meest naar minst genoemd, en voorzien van een voorbeeldcitaat

In de periode 2012-2017 is de CGK 1.939 leden en doopleden in de leeftijd van 21 tot en met 27 jaar kwijtgeraakt (in de 56 gemeenten die volledige gegevens verstrekten). In relatief veel gevallen gaat het daarbij om een LCJ-gemeente. Voor LCJ-gemeenten geldt dat meer dan de helft van deze groep is vertrokken naar een andere kerk zonder te verhuizen. Bij CGJO-gemeenten gaat het om een iets kleiner aandeel op dit punt. Als we kijken naar de 21- tot en met 27-jarigen, zien we dat zij in al de 56 gemeenten zich vooral onttrokken hebben. Met name bij CGJO-gemeenten doet zich dit proces van zich onttrekken voor.

Jongeren van nu verlaten de kerk het vaakst – afgezien van verhuizing – omdat ze een gebrek aan aansluiting ervaren met hun persoonlijke leven. De kerk is niet meer relevant voor hen (24%), ze zijn het niet eens met de visie van de kerk (19%) of ze kunnen sociaal geen aansluiting vinden bij de kerk (18%). Naast dat totaal 61% van het aantal jongeren dat vertrekt geen persoonlijke aansluiting ervaart, hebben veel jongeren ook geen band met het landelijke kerkverband en voelen zij slechts een lichte verbondenheid met de plaatselijke gemeente.

Figuur 2: Inzicht in vertrek jongeren uit CGK

UITGESPROKEN (JEUGDWERKER):

“Er zijn jongeren die van begin af aan bij de zondagsschool zijn geweest en vriendjes hebben gemaakt en vandaaruit ook verder gaan als vriendengroep. Vandaaruit is het veel gemakkelijker om bij de kerk te blijven door het met elkaar te doen.”

Het bereiken van de jeugd (via georganiseerde activiteiten)

In veel gemeenten zijn diverse activiteiten voor kinderen en jongeren. Te denken valt daarbij aan kinderoppas, zondagsschool (al dan niet tijdens de kerkdienst), kinderclub, tienerclub, JV en Jongvolwassenkring. Voor alle activiteiten voor de jeugd van 0 tot en met 27 jaar geldt dat deze door de jeugd tot en met 15 jaar goed worden bezocht, met een opkomst van zo'n 70%. Als er naar de activiteiten voor jongeren vanaf 16 jaar wordt gekeken, valt op dat er een forse daling in de opkomst zit. Wat voor veel gemeenten lastig is, is het vinden van voldoende leidinggevenden.

Het contact met jongeren

Naast activiteiten voor jongeren, worden er in diverse gemeenten ook gezins- en jeugddiensten georganiseerd. Ook worden er huisbezoeken afgelegd, wordt er mentoraat en overig pastoraal contact aangeboden. Er werd specifiek gevraagd naar de aanwezigheid van kinderen bij het huisbezoek.

Gemeenten gaan hier verschillend mee om. In sommige gemeenten is het gebruikelijk dat de kinderen erbij aanwezig zijn, al is het maar voor een deel. In andere gemeenten is dit geen vaststaand principe.

Het contact met jongeren vanaf ongeveer 13 jaar oud verloopt steeds vaker in een groepje of individueel. De meeste gemeenten die deelnamen aan het onderzoek, hebben een vorm van jeugdpastoraat ingevoerd. Een belangrijk doel van mentoraat, pastoraat of een buddy-systeem is het onderhouden van de relatie met jongeren en hen mede hierdoor bij de kerk te houden. Daarnaast is het geven om de jongeren en waar zij mee zitten, ook een belangrijk doel. Gemeenten en kerkenraden worstelen soms met de juiste vorm hiervoor en het vinden van voldoende en de juiste mensen. ◀

UITGESPROKEN (JEUGDOUDERLING):

“Als je jongeren wat vaker spreekt, merk je dat ze ook over het geloof heel open zijn. Het is prachtig om in contact te zijn met ze. Mooier dan de vergaderingen die we met z'n allen beleggen. Het hart van jongeren bereiken!”

UITGESPROKEN (PREDIKANT):

“Ik vind vooral als ze bij de catechisatie niet meer komen, dat het heel lastig is om ze vast te houden. Om hen dan toch te blijven zien. Ik denk zelf ook wel eens: moet ik iets anders doen?”

Conclusies

Naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek zijn verschillende conclusies te trekken. Hieronder zijn deze conclusies op een rij gezet.

Ten aanzien van de wijzigingen in het ledenbestand:

- De verhouding leden en doopleden blijft in de gemeenten die aan de enquête hebben meegedaan nagenoeg gelijk. Het percentage doopleden ouder dan 27 jaar is licht gestegen. Dit is een opvallend verschijnsel waaruit blijkt dat de groep jongeren die zich (nog) niet wil binden aan een kerk, groeit. Belijdenis doen gebeurt vaak op latere leeftijd, of helemaal niet meer.
- Wanneer jongeren vertrekken uit de gemeente anders dan door verhuizing, dan is daarvoor vaak de oorzaak dat er te weinig persoonlijke aansluiting wordt ervaren bij de kerk.

Ten aanzien van het bereiken van de jeugd (door georganiseerde activiteiten):

- In de kerken wordt heel veel werk verricht in het jeugdwerk. Tot de leeftijd van zo'n 15 jaar worden deze activiteiten ook goed bezocht, maar grote groepen jongeren in de leeftijd vanaf 16 jaar laten het bij de activiteiten afweten. Naarmate de leeftijd stijgt, daalt de participatie. Dit geldt niet alleen voor verenigingen, clubs en catechisatie, maar ook voor de tweede én eerste kerkdienst. Er lijkt een groep jongeren te zijn die aangeeft wel te geloven, maar niet in de kerk.
- Jongeren worden bereikt door middel van de zondagse kerkdiensten en een scala aan activiteiten en bijeenkomsten. Hierbij moet de jongere

UITGESPROKEN (JONGERE VAN 17):

“Ik denk, omdat door de maatschappij het christendom redelijk negatief wordt weggezet, dat veel jongeren het wel moeilijk vinden om openlijk belijdenis te doen, voor hun geloof uit te komen en ook om in het openbaar hun leefstijl aan te passen.”

worden uitgenodigd (wat betreft het jeugdwerk) en ligt het initiatief vanaf ca. 15 jaar bij de jongere zelf.

- Als jongeren naar de kerkdienst komen, blijken zij vooral geïnteresseerd te zijn in een concrete, op hen gerichte boodschap. Ze lijken hier de voorkeur aan te geven boven liturgische vernieuwingen. Jongeren waarderen het, zowel in de preek als 'in de wandelgangen', expliciet te worden aangesproken. Het vergroten van de mogelijkheden om jongeren tegen te komen, zorgt voor meer mogelijkheden om hen te spreken en vooral ook naar hen te luisteren. Hiervoor is een grote groep werkers, maar zijn ook betrokken gemeenteleden nodig. Soms zijn die mensen er onvoldoende.

Ten aanzien van het contact met jongeren:

- Ook huisbezoek is een middel dat gebruikt wordt om de jongeren en kinderen van de gemeente te bereiken. Regelmatig wordt gevraagd of de kinderen erbij aanwezig kunnen zijn. De kinderen en jongeren uit een gezin zijn er echter niet altijd bij! Enkele gemeenten gaven aan dat dit is vervangen door een ander middel van contact, vaak kringen thuis, waarbij een pastoraal medewerker aanwezig is, die weer in verbinding staat met de kerkenraad.
- Jeugdpastoraat lijkt, zoals al genoemd, een vorm die in gemeenten heel actueel is en waar men ook volop mee bezig is om het uit te voeren. Uit het onderzoek blijkt dat het jeugdpastoraat een tendens volgt van grote naar kleine groepen, tot aan individueel contact. Er zijn gemeenten waar jongeren en kinderen vanaf een jaar of 10, soms 13, pastoraal worden bezocht en zo worden bereikt. Toch zijn er ook gemeenten waarin grote groepen jongeren onbereikbaar blijken. Het gaat dan veelal om jongeren boven de 18 jaar die niet meer in de kerk komen en niets meer met de kerk hebben. Het lukt niet om met middelen als jeugdpastoraat de binding met de kerk te behouden.

Eindconclusie:

Vanuit de resultaten van het onderzoek blijkt dat het lang niet altijd lukt om jongeren tijdens de activiteiten en kerkdiensten daadwerkelijk te bereiken. Veel jongeren doen later of geen belijdenis, er zijn jongeren die de kerk verlaten en de participatie bij activiteiten en de kerkdienst daalt naarmate de leeftijd van de jongeren stijgt. Deze genoemde zaken zien wij als indicatoren van hoe betrokken de jongeren zich voelen bij de kerk. Onder de kerkverlaters zegt de ruime meerderheid dat ze vanwege gebrek aan aansluiting met het persoonlijk leven de kerk verlaten. We moeten daarom concluderen dat gemeenten er, ondanks alle inspanningen, onvoldoende in slagen de relevantie van kerk en geloof uit te leggen aan (oudere) jongeren. ◀

UITGESPROKEN (JONGERE VAN 19):

“Ik vind zelf oprecht liederen en opwekking heel mooi om te zingen, maar ik denk dat niet de sfeer bepaalt of je echt in een kerk blijft, maar dat dat ook de preken zijn, het contact met de mensen, het stukje gewoon er voor elkaar zijn, het gemeentezijn, zeg maar...”

Aanbevelingen

De synode gaf niet alleen opdracht het bereiken van jongeren in kaart te brengen, cijfermatig, analyserend en concluderend, maar ook om te komen met een praktische aanzet voor de toerusting. Deze aanbevelingen zijn in eerste instantie voor kerkenraden bedoeld.

1. De jeugd in de kerk

- **21+ -jongeren:** Ga na of er in uw gemeenten ook voor jongeren van 21+ bijeenkomsten of activiteiten zijn die bij hen passen. Deze groep wordt vaak over het hoofd gezien. Vraag ook aan de jongeren zelf of zij ideeën hebben voor activiteiten. Schakel jongeren in en maak gebruik van hun talenten. Creëer een manier om sociale verbindingen te laten ontstaan.
- **Jongeren die niet geloven in de kerk, maar wel in God:** We moeten (weer) uitleg geven aan de Bijbelse onderbouwing van de erediensten en nut en noodzaak daarvan voor het geloofsleven. Daarnaast is het ook van belang dat we uitstralen dat de kerkdiensten voor ons relevant en onmisbaar zijn, door trouw te tonen in onze kerkgang en positief over de kerkdienst na te praten met onze jongeren.
- **Jongeren van 20-30 jaar, mét een gezin:** Het is belangrijk om jongeren van 20-30 met een gezin ook aandacht te geven. We moeten de verbinding met deze groep houden, anders raakt de kerk ook degenen kwijt die gebleven zijn. De jeugdbonden probeert deze groep te ondersteunen door het platform Geloof in het gezin.
- **Jongeren die vertrokken zijn uit de kerk:** Probeer bij kerkverlaters te achterhalen waarom zij zijn vertrokken. Uit wat jongeren die de kerk niets meer zegt, te zeggen hebben tót de kerk, kan veel geleerd worden. Wanneer mensen zich echter bij uw kerk aansluiten, laat voor ouders van

jongeren duidelijk zijn hoe uw visie op jongeren en het jeugdwerk is en of u hierin een bijdrage verwacht van belijdende leden.

2. Jeugdwerk

- **Maatwerk:** Deze tijd vraagt om maatwerk, zoals werken met kleinere groepen, meer individuele begeleiding van jongeren met een hulpvraag en rekening houden met de verschillende leerstijlen van jongeren (doeners en denkers). Ook is het belangrijk om aan groepsvorming te werken en de jeugdwerkers gemotiveerd te houden. Zorg voor een aannamebeleid waarin de aankomende jeugdwerkers duidelijk wordt wat er van hen verwacht wordt en wat zij van de gemeente mogen verwachten. Zorg ook voor voldoende waardering.
- **Meer jeugdwerkers:** Werk als kleine kerken in de regio samen om te zorgen voor structureel meer jeugdwerkers binnen de kerken. De jeugdbonden kunnen als detachingsbureau dienen en een coachende rol op zich nemen voor de jeugdwerkers en hen ondersteunen. De CGJO verzorgt trainingen op maat als nieuw beleid moet worden gemaakt, het LCJ doet dit ook en heeft hiertoe de Beleidsmap Zorg voor jongeren ontwikkeld. Er zijn geen kosten verbonden aan het gebruik maken van ondersteuning door de jeugdbonden (op één avond), daar deze zijn gedekt door het project Visie op jongeren.

3. De jeugd in kaart brengen

Gebruik technische hulpmiddelen: Bij veel gemeenten was het moeilijk om in kaart te brengen wat het ledenverloop was in vijf jaar. Het gaat in het onderzoek Visie op jongeren om het zien van de jongeren. Het kennen van jongeren hoort daarbij. Gebruik hiervoor evt. technische hulpmiddelen, ter ondersteuning in het bereiken van alle jongeren. Gezien worden is ontzettend belangrijk, ook als we luisteren naar wat jongeren er zelf over zeggen: “Eerst zat ik in een andere gemeente, daar viel ik helemaal erbuiten. Niemand zei ooit wat of betrok me ergens bij.”

UITGESPROKEN (JONGERE):

“De preek hoeft van mij niet per se op jongeren gericht te zijn, maar het gaat mij er meer om dat er een concrete kern is, zeg maar. Anders ben ik heel snel de weg kwijt en dan weet ik eigenlijk niet goed waar het over ging.”

4. Pastoraat

- **Ambtelijk en niet-ambtelijk pastoraat:** Pastoraat is vanouds een verantwoordelijkheid van de kerkenraad en dat moet het ook blijven, vanwege het feit dat het samen gaat met het brengen van het Woord. Echter kunnen hierbij ook anderen ingeschakeld worden, zoals jeugdleiders of gemeenteleden. Sommige gemeenten maken daartoe onderscheid tussen ambtelijk en niet-ambtelijk pastoraat.
- **Huisbezoek:** probeer ook dit een pastoraal middel te laten zijn waarmee de kinderen van de gemeente worden bereikt. Laat daarom bij het afspreken van het huisbezoek al duidelijk zijn, dat de kinderen en jongeren er (eventueel bij een gedeelte van het bezoek) helemaal bij horen! Rust de bezoekende ouderlingen toe voor het voeren van een gesprek met kinderen en jongeren. Spreek apart af met jongeren, als u hen niet bereikt tijdens het reguliere huisbezoek, of geef dit plaats binnen het jeugdpastoraat.
- **Uitstel belijdenis doen:** Stel u als kerkenraad de vraag: Is er een oorzaak voor in onze eigen gemeente? Wie zijn precies de jongeren, in onze gemeente, die geen belijdenis doen? Bezin u als kerkenraad hierop

en probeer nieuwe wegen uit, om deze groep behulpzaam te zijn. Vertel aan de jongeren wat belijdenis doen is. Creëer bijvoorbeeld een situatie waarin jongeren relevantie ervaren van Gods Woord voor hun eigen leven.

- **Relevant zijn voor jongeren:** Daarbij zijn de volgende begrippen van belang:
  - *Relationeel jeugdwerk* (laat jongeren merken dat zij er toe doen)
  - *Echtheid* (wees uzelf, wees oprecht).
  - *Voorbeeldfiguur* (wees iemand aan wie jongeren kunnen zien hoe het geestelijke leven functioneert).
  - *Eerlijkheid* (doe wat u zegt, zodat u betrouwbaar bent voor de jongeren).

5. Prediking

Concreet zijn: Omdat jongeren leven in een cultuur waarin alles dat niet boeiend of onbegrijpelijk is met één muisklik weg is, haken ze snel af. Daarom geldt voor de prediking: hoe concreter, hoe beter.

UITGESPROKEN (JONGERE):

“Ik heb soms wel dat ik in de kerk zit en dat ik denk: ja, hier kan ik niet zo heel veel mee.”

6. Verder onderzoek

Onderzoek jongeren en binding met de kerk: De bevinding dat het de kerk onvoldoende lukt om alle jongeren te bereiken en dat een groeiende groep jongeren niet komt tot het doen van belijdenis, vraagt om nader

onderzoek. In zulk onderzoek kan dieper worden ingegaan op de redenen daarvan. In tegenstelling tot op het nu afgeronde onderzoek, zouden in het vervolgonderzoek jongeren zelf aangesproken moeten worden. Deze aanbeveling kan worden opgepakt door – bijvoorbeeld – een masterstudent van de Theologische Universiteit Apeldoorn (TUA). Op het moment van verschijnen van deze brochure is dit gezamenlijk aanvullend onderzoek al gestart. Dit richt zich op jongeren en hun binding met de kerk. ◀

UITGESPROKEN (PREDIKANT):

“Als jongeren intern afgehaakt zijn, willen ze vaak ook niet zoveel contact.”

UITGESPROKEN (PREDIKANT):

“Men ontgroeit
langzaam de kerk.
Voorheen ging men
omdat ouders gingen,
in de nieuwe wijken
valt dat gedeeltelijk
weg. Van twee diensten
gaat het naar bezoeken
van één eredienst.
Innerlijk heeft men
niets met het geloof,
het is niet persoonlijk
geworden.”

“Bewijs ook ons Uw trouw en macht”

Uit het onderzoek blijkt hoe gemeenten worstelen met de vraag: bereiken we écht al onze jongeren? Hoe houden we het contact?

Het is onze wens dat de uitvoering en de uitkomsten van het onderzoek mogen bijdragen aan het vinden van goede wegen om de jongeren te behouden bij de kerk, bij de Kerk van Christus, biddend om de leiding van de Heilige Geest.

“O God, Die droeg ons voorgeslacht,
in nacht en stormgebruis,
bewijs ook ons Uw trouw en macht,
wees eeuwig ons tehuis.”

SAMENVATTING

De 10 punten uit het onderzoek Visie op jongeren

- 1.** Enquêtes: moeite met verzamelen gegevens (aantallen: zijn deze er niet of zien we de jongeren achter de cijfers niet?).
- 2.** Groep doopleden ouder dan 28 jaar groeit – belijdenis doen op latere leeftijd, of niet meer.
- 3.** Er gebeurt voor jongeren heel veel! Maar: Wat is er voor jongeren 21+?
- 4.** Naarmate de leeftijd stijgt, daalt de participatie: Niet alleen voor verenigingen, clubs, catechisatie, ook voor tweede én eerste kerkdienst.
- 5.** Geen band met landelijke kerkverband - en een beetje band met plaatselijke gemeente.
- 6.** Tekort aan menskracht – en ‘zich’ tekort voelen schieten (jeugdwerkers).
- 7.** Combi pastoraat en jeugdwerk: trend: kleine groepjes en individueel, ook thuis.
- 8.** Hoe jongeren ‘zien’ als ze niet op het jeugdwerk en de catechisatie komen? Groepen jongeren verdwijnen onder de radar.
- 9.** ‘Nieuwe’ groepen – hoe benaderen? (Jongeren 20-27 mét gezin; jongeren die wél geloven, maar niet meer in de kerk).
- 10.** Afhakende jongeren: pastorale verlegenheid.

Hoe kunnen gemeenten alle jongeren bereiken?

‘Het lukt kerkelijke gemeenten lang niet altijd om jongeren te bereiken.’ Dat is de eindconclusie van het onderzoek naar het bereiken van jongeren, dat door de Jeugdbonden van de Christelijke Gereformeerde Kerken (LCJ en CGJO) is uitgevoerd, in opdracht van deputaten Kerkjeugd en Onderwijs. In deze brochure vindt u een samenvatting van dat onderzoek. Naast de resultaten en de conclusies die vermeld zijn, worden er ook aanbevelingen gedaan. Op die manier worden kerkelijke gemeenten geholpen een sterkere binding te creëren met de jongeren van de gemeente. Daarnaast is het gebed om het werk van de Heilige Geest onmisbaar, zodat onze jongeren boven alles geraakt zullen worden en blijven worden in hun hart en een leven dicht bij God mogen ontvangen.

